

Sygn. akt II Ca 425/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2022 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Dariusz Mizera
-----------------	-----------------------

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2022 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na posiedzeniu niejawnym

w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa A. W.

przeciwko (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 31 marca 2022 roku, sygn. akt I C 197/20

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda A. W. kwotę 900,00 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Dariusz Mizera

Sygn. akt II Ca 425/22

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 25-03-2020 roku skierowanym przeciwko (...) z siedzibą w W. powód A. W. wniósł o zasądzenie na rzecz powoda kwoty 19 000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie tytułem zadośćuczynienia za krzywdę będącą następstwem uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia powstałych w wyniku wypadku, którego sprawca był objęty ubezpieczeniem OC u pozwanego oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa wskazując, że wypłacił już odpowiednie zadośćuczynienie. Zaznaczył, że powód odniósł tylko lekkie obrażenia.

Wyrokiem z dnia 31 marca 2022 roku Sąd Rejonowy w Bełchatowie po rozpoznaniu sprawy z powództwa A. W. przeciwko (...) z siedzibą w W. o zapłatę

1. zasądził od pozwanego (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda A. W. kwotę 14.000,00 zł (czternaście tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 25 września 2019 r. do dnia zapłaty;

2. oddalił powództwo w pozostałej części;
3. zasądził od pozwanego (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda A. W. kwotę 2.538,00 zł (dwa tysiące pięćset trzydzieści osiem złotych) tytułem zwrotu części kosztów procesu;
4. nakazał pobrać od powoda A. W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Bełchatowie kwotę 272,04 zł (dwieście siedemdziesiąt dwa złotych cztery groszy) tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych od oddalonej części powództwa;
5. nakazał pobrać od pozwanego (...) z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Bełchatowie kwotę 774,26 zł (siedemset siedemdziesiąt cztery złotych dwadzieścia sześć groszy) tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa.

Podstawą rozstrzygnięcia były przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

W dniu (...) r. powód A. W. (ur. (...)) uczestniczył w wypadku, którego sprawca był objęty ubezpieczeniem OC u pozwanego.

Po wypadku powód odczuwał ból prawego kolana i szyi, leciała mu krew z nosa, miał zawroty głowy. Został przewieziony do szpitala, gdzie wykonano badania i zwolniono do domu. Przez dłuższy czas odczuwał ból kręgosłupa i kolana. Odbył leczenie i rehabilitację. Obecnie nadal skarży się na nawracający ból kręgosłupa. Stosuje leki przeciwbólowe.

Po wypadku powód odbywał rehabilitację. Nadal korzysta z zabiegów rehabilitacyjnych w razie nasilenia dolegliwości bólowych.

Przed wypadkiem powód nie leczył się specjalistycznie, nie miał dolegliwości ze strony kręgosłupa, a pojawiły się one po wypadku. Powód uprawiał sport (pływanie, narty, bieganie, jazda na rowerze), był aktywny zawodowo. Po wypadku powód ograniczył znacznie aktywność z uwagi na ból kolana i pleców. Odczuwa też dolegliwości bólowe przy dłuższej jeździe samochodem, co utrudnia mu prowadzenie działalności gospodarczej - częściej musi angażować inne osoby lub robić częstsze przerwy. Po wypadku nie korzystał ze zwolnienia lekarskiego, gdyż wywołałby to zbyt duże komplikacje w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Powód kontynuował leczenie w poradni neurologicznej. Był leczony lekami przeciwbólowymi, a także miał zlecane zabiegi rehabilitacyjne z powodu utrzymujących się po wypadku bólów odcinka szyjnego i L-S kręgosłupa.

W wypadku powód doznał między innymi urazu głowy, kręgosłupa szyjnego i L-S. Przeżyty uraz nie spowodował powstania długotrwałego ani trwałego neurologicznego uszczerbku na zdrowiu.

Powód miał wykonane badanie MR kręgosłupa L-S w marcu 2019 r., jednak nie można jednoznacznie ustalić, Czy stwierdzone w tym badaniu zmiany były spowodowane wypadkiem czy chorobą samoistną.

Zgłaszane obecnie przez powoda dolegliwości ze strony odcinka szyjnego i L-S kręgosłupa uzasadniają korzystanie z zabiegów rehabilitacyjnych, choć bezpośredni związek zgłaszanych dolegliwości z przeżytym urazem nie jest jednoznaczny.

W zdecydowanej większości zmiany stwierdzone w badaniu MR odcinka L-S kręgosłupa są spowodowane chorobą samoistną, choć niekiedy uraz również może takie zmiany spowodować. Bardziej prawdopodobne jest, że zmiany są spowodowane chorobą samoistną kręgosłupa.

Powód zgłosił szkodę i wniósł o przyznanie zadośćuczynienia w piśmie z 08-07-2019 r., które do pozwanego wpłynęło 11-07-2019 r. W decyzji z 24-09-2019 r. pozwany przyznał zadośćuczynienie 1000 zł.

Powód z punktu widzenia ortopedycznego w wyniku zdarzenia drogowego z dnia (...) r. doznał urazu głowy i odcinka szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego kręgosłupa, urazu kolana prawego.

Jedynie ograniczenia w obrębie kręgosłupa odcinka C i L-S oraz kolana miały charakter długotrwały. Długotrwały uszczerbek wynosi 8 % z uwzględnieniem wpływu ewentualnych zmian zwyrodnieniowych, z czego 1 % to uszczerbek trwały z uwagi na nieodwracalne ograniczenie ruchomości kolana. Poza tym brak obecnie patologicznych zmian i ograniczeń ruchomości.

Stopień cierpień fizycznych był umiarkowany przez okres ok. 1 miesiąca, przez kolejny okres ok. 6 miesięcy był lekki.

W zakresie ortopedii i traumatologii narządu ruchu powód wymagał częściowej pomocy trzecich osób ok. 1 godziny przez okres 1 miesiąca. Po tym okresie stał się zdolny do samodzielnej egzystencji do czynności samoobsługi i nie potrzebował pomocy innych osób.

W zakresie ortopedii i traumatologii narządów ruchu rokowania są pomyślne.

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie zeznań powoda i świadków, powołanych dokumentów oraz opinii biegłych. W zakresie skutków wypadku z punktu widzenia ortopedycznego Sąd uznał opinię (...) traumatologa R. E. (1) za bardziej miarodajną, ponieważ biegły badał powoda w krótszym czasie od wypadku niż następnie biegły Z. P. (1). Biegły Z. P. (1) skupił się na ocenie stanu aktualnego na dzień badania, natomiast biegły R. E. (1) uwzględnił też stan istniejący przez dłuższy czas po wypadku, a który dopiero później uległ poprawie. Zasadniczo obie opinie są ze sobą zbieżne. Nie była sporna odpowiedzialność odszkodowawcza pozwanego co do zasady.

Mając takie ustalenia Sąd zważył, iż podstawą żądania powoda jest przepis art. 445 § 1 i art. 444 § 1 kc.

Zgodnie z art. 444 § 1 kc, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Art. 445 § 1 stanowi, że w wypadkach przewidzianych w art. 444 sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Uszkodzenie ciała w rozumieniu art. 444 § 1 kc polega na naruszeniu integralności fizycznej człowieka (np. rany, złamania). Naruszenie to może dotyczyć nie tylko samej powłoki cielesnej, ale również tkanek oraz narządów wewnętrznych (uszkodzenie organów wewnętrznych). Rozstrój zdrowia natomiast wyraża się w zakłóceniu funkcjonowania poszczególnych organów bez ich widocznego uszkodzenia (np. zatrucie, nerwica, choroba psychiczna). Możliwe jest jednoczesne zaistnienie uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia.

Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględniać przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. Sąd powinien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności konkretnej sprawy mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a zwłaszcza stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, prognozę na przyszłość, wiek poszkodowanego.

Zadośćuczynienie określone w art. 445 § 1 kc ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego wysokość ta nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc winna być utrzymana w rozsądnych granicach (p. wyrok SN z dnia 22 marca 1978 r., IV CR 79/78). Winna to być zatem kwota „odpowiednia”. Dla oceny, czy określona suma jest „odpowiednim” w rozumieniu art. 445 § 1 kc zadośćuczynieniem za doznaną krzywdę, decydujące znaczenie ma charakter i rozmiar krzywdy doznanej przez poszkodowanego. Nie bez znaczenia jest tak ze szeroko rozumiana sytuacja życiowa, w jakiej znajduje się poszkodowany. Na ocenę tę nie ma natomiast wpływu sytuacja - w szczególności majątkowa - sprawcy szkody (p. wyrok SN z dnia 7 października 1998 r., I CKN 419 / 98).

Powstały u powoda uszczerbek zdrowia biegli lekarze ocenili na 8 % (w tym 1 % trwałego uszczerbku) korzystając z Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad

orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania i ocena taka powinna być punktem odniesienia dla Sądu przy ustalaniu rozmiaru doznanej krzywdy. Nie należy jednak zapominać, iż procentowy rozmiar uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia jest tylko jednym (posiłkowym) z kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia i nie determinuje tej kwoty bez uwzględnienia wszystkich innych okoliczności sprawy. W szczególności jeśli urazy nie powodują dysfunkcji czy dolegliwości przez czas przewidziany ww. rozporządzeniem to nie oznacza automatycznie, że za doznany uszczerbek krótszy niż długotrwały nie należy się żadna rekompensata.

Powód w wyniku wypadku doznał urazów fizycznych, odczuwał umiarkowane dolegliwości bólowe, musiał na dłuższy ograniczyć dotychczasowe aktywności. Powód, w zmniejszonym nasileniu, nadal odczuwa skutki wypadku. Powodują one minimalne ograniczenia w życiu codziennym. W zakresie ortopedii i traumatologii narządów ruchu rokowania są pomyślne. W kresie bezpośrednio po wypadku powód musiał ograniczyć uprawianie sportu, a był osobą bardzo aktywną na tym polu. Odczuwane po wypadku i obecnie dolegliwości kręgosłupa mogą być następstwem nałożenia się urazu na wcześniej już istniejące zmiany zwyrodnieniowe, które przed wypadkiem nie dawały jeszcze objawów.

Biorąc pod uwagę wszystkie przytoczone okoliczności, stosunkowo młody wiek powoda oraz aktualne realia ekonomiczne Sąd uznał, że odpowiednim zadośćuczynieniem będzie kwota 15 000 zł. Powód otrzymał od pozwanego kwotę 1000 zł, zatem do zasądzenia pozostało 14 000 zł.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 oraz art. 14 § 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Zgłoszenie szkody wpłynęło do pozwanego 11-07-2019 r. Na chwilę wydawania decyzji (...) r. ubezpieczyciel miał już wszystkie informacje pozwalające na ustalenie odpowiedniego zadośćuczynienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc stosunkowo rozdzielając koszty procesu. Strony powinny ponieść koszty procesu odpowiednio do stopnia przegrania sprawy.

Ponadto na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach

cywilnych w zw. z art. 100 zdanie pierwsze kpc Sąd nakazał pobrać od stron w analogicznym stosunku na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Bełchatowie kwotę wydatków na opinie biegłych tymczasowo pokrytych przez Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w Bełchatowie:

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany zaskarżając wyrok w części zasądzającej od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 września 2019 r. do dnia zapłaty (częściowo pkt 1 wyroku), oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Zaskarżonemu wyroki zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów, przejawiające się w przyjęciu, że:

- powód doznał 8% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu podczas gdy biegła (...) B. B. wskazała na 0% długotrwałego i trwałego uszczerbku na zdrowiu powoda, natomiast (...) Z. P. (2) orzekł 1% trwałego uszczerbku na zdrowiu za uraz kolana i w konsekwencji wydanie wyroku w oparciu o opinię (...) R. E. (2), która odbiega we wnioskach od opinii biegłego (...) Z. P. (2) i biegłej (...) B. B.,

- 1% z ww. 8% długotrwałego uszczerbku stanowi uszczerbek trwały podczas gdy taka okoliczność nie wynika z opinii biegłego (...) R. E. (1);

- powód doznał w wypadku urazu kolana wobec braku przedstawienia przez powoda jakiegokolwiek dokumentacji medycznej potwierdzającej, iż do urazu kolana doszło rzeczywiście w chwili wypadku w dniu (...) r. tj. oparciu wyroku w tym zakresie jedynie na podstawie oświadczenia powoda.

co w konsekwencji doprowadziło do zawyżenia uszczerbku na zdrowiu powoda i zawyżenia wysokości przyznanego zadośćuczynienia.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 445 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że na skutek wypadku z dnia (...) r. powód doznał krzywdy wymagającej złagodzenia jej skutków w drodze przyznania zadośćuczynienia w łącznej wysokości 15.000 zł, podczas gdy jest to kwota rażąco zawyżona, w szczególności mając na względzie: że biegła (...) B. B. orzekła o % uszczerbku oraz biegły (...) Z. P. (2) orzekł 1% uszczerbku na zdrowiu za uraz kolana, charakter obrażeń powoda, przebieg zdarzenia drogowego, fakt braku hospitalizacji powoda i fakt zakończenia leczenia powoda w ciągu 6 miesięcy od dnia zdarzenia, przemijający charakter dolegliwości związanych z wypadkiem, istniejące wcześniej zmiany zwyrodnieniowe, a odpowiednią kwotą zadośćuczynienia winna być kwota maksymalnie 5.000 zł.

Powołując się na powyższe zarzuty skarżący wnosił o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

a/ oddalenie powództwa w zaskarżonym zakresie,

b/ zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego ;

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego jest bezzasadna.

Zarzut naruszenia art. 233 §1 kpc jest pozbawiony podstaw. Sąd Rejonowy wbrew twierdzeniom skarżącego dokonał właściwej oceny dowodów, prawidłowo ocenił dowody z opinii biegłych. Sąd słusznie uznał, iż biegły R. E. (1) badał powódkę wcześniej niż biegły Z. P. który zresztą wprost w opinii stwierdził, iż jego opinia jest zbliżona do wydanej wcześniej opinii biegłego R. E. (1). Różnica z nich wynikające są spowodowane upływem czasu jaki miał upłynąć między badaniami poszkodowanego. Słusznie zatem sąd oparł się orzekając o uszczerbku na zdrowiu na opinii biegłego R. E. (1). Opinia ta bowiem „na świeżo” obrazowała zakres obrażeń u powoda.

Skupiając się na akcentowaniu chociażby braku uszczerbku ze strony neurologa na potrzeby zadośćuczynienia skarżący zdaje się nie dostrzegać, iż w swojej opinii uzupełniającej biegła (...) wprost wskazała, iż na podstawie wywiadu od poszkodowanego można stwierdzić, że pojawiły się u niego objawy korzeniowe z odcinka szyjnego L-S które były leczone neurologicznie.

Już samo to stwierdzenie zdaje się podkreślać, iż doszło do neurologicznych następstw zdarzenia z (...) u powoda. Zostało to dodatkowo potwierdzone przez świadków E. S. oraz R. W..

Nie sposób także zgodzić się ze skarżącą, iż sąd pierwszej instancji błędnie ustalił że w wyniku wypadku doszło do urazu kolana. Sam powód do protokołu rozprawy z 27 października 2020 r. zeznał, iż dopiero po czasie zaczął odczuwać ból prawej nogi na wysokości kolana. Biegli jak się wydaje nie zakwestionowali, iż w wyniku tego zdarzenia nie mogło dojść do urazu kolana. Ocena sądu pierwszej instancji, iż do takiego urazu doszło nie zatem dowolna i znajduje swoją oparcie w materiale dowodowym. Poza tym należy podkreślić, iż ustalenia Sądu Rejonowego są spójne i logiczne oraz znajdują swoje oparcie w zasadach doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania.

Słusznie w odpowiedzi na apelację pełnomocnik powoda wskazuje, iż skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 kpc nie jest łatwe gdyż dla jego skutecznego postawienia nie wystarczy przedstawienie własnej wersji wydarzeń niezbędne jest bowiem wykazanie błędów sądu I instancji oraz uchybienie zasadom logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego.

Pomimo że pełnomocnik skarżącego podjęła próby wykazania tych okoliczności to w ocenie Sądu Okręgowego próba ta okazała się z powyższych powodów bezskuteczna.

Przechodząc do rozważenia zarzutu naruszenia art. 445 k.c. należy przypomnieć, iż o wysokości należnego zadośćuczynienia pieniężnego decyduje w zasadzie rozmiar doznanej krzywdy. Jednakże niewymierny w pełni charakter krzywdy sprawia, że ustalenie jej rozmiaru, a tym samym i wysokość zadośćuczynienia, zależy od oceny sądu. Sąd przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia dysponuje pewnym luzem decyzyjnym. Oznacza to względną swobodę przy ustalaniu kwoty zadośćuczynienia. Ocena sądu nie może jednak nosić cech dowolności. W razie wyraźnych dysproporcji pomiędzy rozmiarem krzywdy, a wielkością rekompensaty majątkowej, występuje możliwość kwestionowania uznania sądowego w postępowaniu odwoławczym .

Należy zatem przyjąć, iż o zasadności zarzutu naruszenia art. 445 k.c. decyduje okoliczność, iż zasądzone zadośćuczynienie jest rażąco wygórowane lub też rażąco zaniżone w przeciwnym razie Sąd Okręgowy nie ma możliwości ingerencji w rozstrzygnięcie Sądu I instancji. W ocenie skarżącej zasądzone zadośćuczynienie jest rażąco wygórowane i to w takim stopniu, iż zdaniem skarżącej wymaga korekty.

Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia należy uwzględniać czynniki obiektywne w postaci czasu trwania oraz stopnia intensywności cierpień fizycznych i psychicznych, nieodwracalności skutków urazu, rodzaju wykonywanej wcześniej pracy, szans na przyszłość, wieku poszkodowanego, a także czynniki subiektywne, jak poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiową, a także konieczność korzystania z pomocy innych osób przy prostych czynnościach życia codziennego. O doznaniu krzywdy i jej rozmiarze decydują zatem okoliczności, które mają w znacznej mierze charakter niewymierny.

Przy ustalaniu wysokości należnego powodowi zadośćuczynienia Sąd Rejonowy w dostateczny sposób uwzględnił rodzaj i zakres doznanego przez niego w wyniku zdarzenia urazu, przebyty proces leczenia, doznane cierpienia fizyczne, utrudnienia i ograniczenia w życiu codziennym, konieczność poddania się zabiegowi , uszczerbek na zdrowiu zarówno ze strony ortopedycznej jak i konsekwencje neurologiczne. Zresztą rozstrzygnięcie Sądu w tym zakresie jest w sposób dostateczny uzasadnione nie ma zatem potrzeby przytaczania przywołanej tam argumentacji.. Sąd uwzględnił nie tylko uszczerbek na zdrowiu, ale przede wszystkim skutki wypadku dla powoda, wpływ na codzienne funkcjonowanie, uciążliwości i konsekwencje na przyszłość. Na skutek wypadku powód nie był sprawny przez kilka miesięcy.

Okoliczności podniesione przez skarżącą w apelacji w żaden sposób nie umniejszają krzywdy powoda i nie mogą wprost stanowić podstawy do obniżenia przyznanego zadośćuczynienia które istotnie jest dosyć wysokie lecz nie na tyle zawyżone aby uzasadniało korektę zaskarżanego wyroku w tym zakresie. .

Reasumując na podstawie art. 385 k.p.c. należało apelację pozwanego oddalić jako bezzasadną.

O kosztach procesu za instancje odwoławczą orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 13§ 2 k.p.c. mając na uwadze, iż pozwany w całości przegrał sprawę w postępowaniu apelacyjnym.

Dariusz Mizera